

RAATAJAT RAHANALAISET / KASKI

Klassikot kiertueella 2017 – vinkkejä kouluille ja ryhmille

Ateneumin rakastetuimpiin kuuluvat klassikot – Helene Schjerfbeckin *Toipilas* (1888) ja Eero Järnefeltin *Raatajat rahanalaiset / Kaski* (1893) – tekevät kiertueen Suomi 100 -juhluvuoden kunniaksi yhteentoista suomalaiseen taidemuseoon. Toipilas nähdään Maarianhaminassa, Tampereella, Kokkolassa, Kemissä, Inarissa ja Raumalla sekä Kaski Turussa, Hämeenlinnassa, Lappeenrannassa, Joensuussa ja Jyväskylässä.

Tästä löydät ehdotuksia keskustelunaiheiksi museossa sekä myös koulussa ja kotona ennen tai jälkeen museovierailun. Ateneumin taidemuseon teoksia voi käyttää lähtökohtana ja aineistona paitsi kuvataiteen, myös muiden oppiaineiden opetuksessa (historia, äidinkieli ja kirjallisuus, vieraat kielet).

Kannustamme vapaaseen assosiointiin, asioiden taustoittamiseen Suomen ja maailmanhistorian kautta sekä kuvien linkittämistä kunkin katsojan omaan arkielämään.

EERO JÄRNEFELT (1863-1937)

Raatajat rahanalaiset / Kaski, 1893

öljy, 131 x 164 cm

Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo

Kuva: Kansallisgalleria / Yehia Eweis

Maalaus kuvaa vanhaa viljelysmenetelmää. Kaskeamalla eli puut polttamalla saatiin hedelmällistä viljelysmaata. Järnefelt maalasi kuvauksen savolaisen maatalonväen raskaasta aherruksesta osittain ulkona, kaskiaukiolla. Hän käytti maalaustyön edetessä apunaan myös malleista ja maisemista ottamiaan valokuvia. Hän oli valokuvannut

kaskenpoltossa myös 14-vuotiasta Johanna Kokkosta, josta tuli maalauksen pikkutytön malli.

Teos on nimetty kansalliseepos Kalevalan säkeen mukaan:

”Tuop’ on piika pikkarainen, raataja rahanalainen”.

Eurooppalaisen taiteen realistiset ja naturalistiset virtaukset välittyivät vahvoina myös Suomeen.

Ihannoivan esitystavan sijaan kohteet maalattiin köyhyyttä tai rujoutta peittelemättä.

Tunteisiin vetoava teos herätti jo valmistumisensa aikoihin keskustelua köyhän väestön oikeuksista, ja se onkin yksi yhteiskuntakriittisimmistä suomalaisista kansankuvauksista.

Teos on Järnefeltin tunnetuin ja yksi Suomen taiteen kultakauden ikoni.

VINKKEJÄ KESKUSTELUUN JA TEHTÄVIIN

Valitkaa joitakin seuraavista kysymyksistä ja pohtikaa niitä katsoessanne maalausta tai siitä otettua valokuvaa.

1. Mihin kiinnität kuvassa huomiosi ensimmäiseksi? Miksiköhän?
2. Mitä kuvassa on meneillään?
3. Mitä voisi olla tapahtunut ennen kuvaa, entä mitä voisi tapahtua kuvan tilanteen jälkeen?
4. Jos antaisit kuvalle nimen, mikä se olisi? Selvitä sitten maalauksen nimi: mitä se kertoo sinulle?
5. Kuvan henkilö (tai henkilöt): Mitä voit päätellä hänen kasvoistaan, ilmeestään, eleestään, asennostaan tai vaatteistaan? Mitä hän kenties ajattelee?
6. Voitko päätellä, missä ja milloin kuva on maalattu? Perustelee.
7. Mikä on kaunista (ja vastakohtana: mikä on rumaa)?
8. Onko sinun omassa elämässäsi jotain samaa kuin kuvassa? Näetkö jotain tuttua?
9. Kuvakulmat: miten asiat ja ihmiset on sommiteltu kuvaan?
Näkyvätkö ne suoraan edestä vai sivusta, alhaalta vai ylhäältä päin?
10. Miten valo ja varjo on käytetty – miten ne vaikuttavat tunnelmaan?

LATAA, TUUNAA JA ANIMOI!

Maalauksen kuva on ladattavissa Kansallisgallerian Flickr-sivustolla osoitteessa:

<https://www.flickr.com/photos/finnishnationalgallery/>

Voit vapaasti käyttää sivuston kuvia omiin tarkoituksiisi mitä mielikuvituksellisimmilla tavoilla!

LISÄÄ VINKKEJÄ JA TEHTÄVIÄ: www.klassikotkiertueella.fi

Katso uudet lyhytelokuvat maalauksista nettisivuilta.

Sivuilta löytyy myös tietoa Ateneumin tuottamasta kiertueesta ja kuulumisia matkan varrelta.

#klassikotkiertueella #kaski